

Ridunderlagets påverkan på hästens rörelseapparat.

Av: Elisabeth Svedemark

Varje gång hoven sätts i marken i högt tempo är belastningen ett ton respektive fyra ton i landningen efter ett stort hinder. 60 procent av stöten med marken tas upp av hovkapseln, ca 6 procent vardera av hov- och kronled, 9 procent i kotleden, detta vid hårt underlag. Som tur är att hästen är konstruerad med ett flertal beståndsdelar som dämpar stötarna längs benet som t.ex. de olika leder och hovarna. På mjukt underlag och vid genomtrampet är det framförallt böjsenorna och gaffelbandet som påverkas av stötarna. När hoven kommer i kontakt med marken bildas det en form av stötvåg, som man tror bidra till förslitning av ledbrosk och benvävnad. Ridbanor med bra svikt är viktiga för att förebygga sådana skador. Hur mycket tyngd som hästen ben bär upp beror främst på underlaget stötdämpnings- och friktionsegenskaper (glidningsegenskap), hastighet, exteriör, rörelsemönster och skoning/verkning.

Forskare kan se ett klart samband mellan träning av hästen och överbelastningsskador, hältor. Hovisättningen börjar med den såkallade understödsfasen, Hästen sätter normalt ner traktet först för att sedan rulla ned på hela hoven. Hoven fortsätter sin rörelse framåt en kort period för att sedan helt bromsas upp. Glidmotståndet mellan underlaget och hoven har betydelse för hovens uppbromsning, bromsas hoven för snabbt blir belastningen högre gentemot en för liten friktion som leder till ett dåligt grepp. När hästen ska trampa av har banans övre lager en stor betydelse eftersom hoven påbörjar avtrampet med att rotera hoven för att ta spjörn till mer kraft och är underlaget dåligt kommer hoven att slinta och inte få ett bra avtramp. När benet är rakt under kroppen pressas benet samman mellan banan och hästens kroppsvikt. När detta händer lagras energi i böjsenorna och gaffelbandet speciellt i kotledsområdet som när benet i svävningssfasen böjs ihop och sträcks framåt används till att göra arbetet så passivt som möjligt, för att minska muskelarbetet.

Eftersom både mjukt och hårt underlag kan ge olika typer av skador är det viktig att man som ryttare tänker på att man varierar underlaget så att hästen anpassas för olika underlag och att man anpassar tempot efter både häst och underlag.